

بدل اشتراك :

استانبول ایچون سنہ لکی ۱۰،
ولایات ایچون ۲۳ غریشدر.
بدلنہ پوستہ ویا تمغا بولی دخی
قبول اولنور

خزینہ فنونہ متعلق ایشلرده مدیر
مسؤل کر قور افندی به مراجعت
اولنور.

جمادی الاول سنہ ۱۳۱۳

خزینہ فنون

ادبیات و فنونہ متعلق مقالات مع الممنونیه درج ایدیلیر.
درج اولنمایان اوراق اعاده ایدلمز.

محل اداره و توزیعی

باب عالی جاده سنده ۴۴ نومرولو
عصر کتبخانه سیدر

ولایاتده خزینہ فنونہ عائد خصوصاتی
درعه۔۔ ایدہ جک وکیلرہ لزوم
وارددر. طالب اربانلرک مدیر مسؤلہ
مراجعتلری مرجو در.

۱۲ تشرین اول سنہ ۱۳۱۱

عدد : ۱۸ ادبیات و فنوندن باحث اوله رق پنجشنبه کونلری نشر اولنور اوچنجی سنہ

مندرجات :

قسم ادبی دن : اشعار - دانش بک - بدایع العرب - حل ابیات -
بر تماشای حزین - قصیده طنظرانیہ - تفرقه : سوداچیکلری .

سنی بن سنی

بر غریبہ

سنی بن ای غریبہ! پک سورم ؛
نه دیلرسهك اودر بنم املم ؛
منتظر آرزوگه دیدهلرم ؛
نه دیلرسهك اودر بنم املم!
سن کلتنجه کیدر بنم کدرم ؛
گر دیلرسهك سنكله برلشهلم!
سنی بن ای غریبہ! پک سورم ؛
نه دیلرسهك اودر بنم املم.

§

آرام بن سنی، دیمک سورم!
گر دیلرسهك سنكله برلشهلم!
حسرتکدن کلیر بتون کدرم ؛
گر دیلرسهك سنكله برلشهلم!
سنی کوزلر مدام دیدهلرم ؛
آرام اورکهرک سنی کوزلم!
آرام بن سنی، دیمک سورم!
گر دیلرسهك سنكله برلشهلم!

§

سنی بن سندن اورکهرک سورم!
آرام اورکهرک سنی کوزلم ؛
آغبرار کدر اک آغیر کدرم ؛
آرام اورکهرک سنی کوزلم!
سنی طارغین کورنجه دیدهلرم
ارتعاشه دوشر النکده الم!
سنی بن سندن اورکهرک سورم!
آرام اورکهرک سنی کوزلم!

§

بن سنی روز حشرهك سورم،
ویریرم بویله سوز النکده الم!
قاله جق کوزلر کده دیدهلرم
ویریرم بویله سوز النکده الم!
بنم اولسهكده اک بیوک کدرم،
بنم اولسهكده قاتلم، اجلم،

بن سنی روز حشرهك سورم،
ویریرم بویله سوز النکده الم!

§

بن سنی روز حشرهك سورم،
ویریرم بویله سوز النکده الم!
سنی بن سندن اورکهرک سورم!
آرام اورکهرک سنی کوزلم!
آرام بن سنی، دیمک سورم!
گر دیلرسهك سنكله برلشهلم!

۱۸

سنى بن اى غريبه! بك سورم،
نه ديلرسهك اودر بنم امل!

شعر نا نوشته

الهام ايدر طبيعت بر شعر صاف و غرا،
بر شعر برگزیده هر قاب غم سرشته،
تنظیم ايدر او شعری کویا که بر فرشته،
تنظیم ایدرده صوکره بر قلبه ایلر القا!
هر کون دیرم: « او شعری الك صوکره یازدم ایشه، »
هر کون بنی حقیقت تکذیب ایدر، دریغا!
حالا یازلامشدر همده یازلاماز اصلا
قلبیده دائم آغلار اول شعر نانوشته!
ایشته جهانده مطلق هر شاعر مکدر
بر روحی چاک ایدوبده اول شعری بولمق ایستر؛
آنحقی تراب اولنجه قابی بولور او شعری!
هر شاعرك جهانده باقی قالیر محقق
بر نانوشته شعری، بر ناشینده فکری
اول فکره شعر مطلق دینسه روادر الحق!

جناب شهابالدين

نظيره

وارلغك هر یرده یاربی هویدا ایلدك
كاشاقی مطلع فیض مزایا ایلدك
جمله ذراتی حقیقت خون وحدت ایلوب
سرتسر مجلای انوار ممبا ایلدك
سندك اول خلاق یكنا کیم کال صنع ایله
برتزلده بتون اکوانی پیدا ایلدك
هپ مظاهر در سکا اشیا بو امر اقدسی
نکته نص « هو الاول » له ایما ایلدك
ایلیوب آفاقی جولانکاه معنای لدن
مشعر اسرار اعماق خفایا ایلدك
هر طرفدن ایلوب بر یولده اظهار جمال
وجه بی مثلک تقیددن مبرا ایلدك
بر مطلم کتر ایکن ذاتک حجاب غیبی ده
شدت « احببت ان اعرف » له امحا ایلدك
الله الله سیرکنزار جمالك قصد ایدوب

حسنکی مرآت ذاتکدن تماشا ایلدك
نشوة حال تجلیدن انا الحق سرینی
صورت منصوردن حیرتله افشا ایلدك
صاحب اکلیل تکریم ایلینجه لحظه ده
آدمی مسجود املاک تجلا ایلدك
اتحاد نور توحید خلیل عشق ایله
آتش نمرودی رشک افزای ماوی ایلدك
شهر فیض ظهوراتکله ابن صرمی
تاسماوات وصاله رفع واعلا ایلدك
ذوق ادراک تجلیات لائحی ایله
ماسوایی دیده عاشقندن افنا ایلدك
عالم حیرتده سرمست ریحق عشق ایدوب
سامی بی کثرتده وحدت بین معنا ایلدك

آورنوس زاده
سلیمان سامی

غزل

چاره ساز اولمازسك آلام دل سوزانمه
کولمه باری ای پری دلشکن افغانمه
عشق دیدارکله خون قلب اندهنا کدن
اولدهه آویخته آنکلر مژگانمه
هر زمان پیشنده ایار دل پرستش عشق ایله [*]
رسمکک کیم منتقشدر لوحه وجدانمه
درد هجرانک بنی اولدردی ای روح روان
لبلرکله نفخ روح ایله کلوبده یانمه
کوزلرمدن اشک فرقت سر پیلیر آ کدجه بن
اول مقدس کویکی پیمانہ دمعانمه
مخویدر خیلی منظومات قیمتدارمی [**]
روح حسان فرینخواندر بنم دیوانمه

محي الدين

ديگر

تنوير عيون ايلهيلم عرض جمال ايت
الله ايچون اولسون آ کوزل ميل وصال ايت

[*] يا خود: هر زمان پیشنده کولم عشق ایله آغلار طورور
[**] يا خود: محتوی اولقله بر جوق شعر قیمتدارمی

هجرگه کولک شام و سحر ناله کناندر
لطف ایت، کرم ایت، حال دل زاری سؤال ایت
تفسیده لیم وادی آلام و مخنده
بر بوسه ایله عاشقی دلسیر زلال ایت
بیلیم که نیچون ترک ایدم عشقکی جانا
اسرارینی کتم ایلهمه تشریح مقال ایت
وجهکده تجلی ایدیور نور ملاحظت
تنویر عیون ایله یلم عرض جمال ایت

نالانی

اسکی بر غزلم [*]

ای دل ینه هجران ایله سوزان اوله جقسک
بودرد ایله زانوزن حرمان اوله جقسک
زلفک کبی عقمده پریشان اوله جقدر
لکن آ کوزل سنده پریشان اوله جقسک
تنویر عیون ایلر ایکن وجه صیبحک
مر آته باقوب حالگه گریان اوله جقسک
وصدکله صفایاب اوله مازسه مده جهانده
مخشرده ینه عاشقه جانان اوله جقسک

وله

نوحات

اول سن ایدک نخل املزار حیاتم
اولدک ملکم! سن ینه بادی ممام

§

راز قلبی ایسته م فاش ایتمک، اما نیله یلم
بر خروشان سیل حسیاتدر قلبم بنم

§

کوکل مایوس، وجدان مضطرب یازک جفا سندن
اوصاندم قلبمک تمز توکنمز ابتلا سندن

§

یارب! بنی قورتار شو بلایا و المدن
آت قهرینه سیراب اوله یلم بحر کرمدن

م . جیل

*

*

[*] بر بیت محدوددر.

غزل

خیلی دمدر غائب ایتم دیدن جانانمی
ای صبا احوالی عرض ایله بول بر دانمی
ضرق نور ذوق ایکن باق عاقبت هجرک سنک
کلبه اخرانه دوندردی سعادتخانه می
اوستمه پرواز ایدن مرغ بلا هر صبح وشام
هجرت ایتردی یرمدن بوش بر اقدم لانه می
نافله دم اورمه ساقی ذوق علمدن بکا
ایسته م قهر فلک، طولدرده ویر پیمانمی
طائر م فانوس عشقنده دمام یارمک
بن دخی حیرتده یم انسانمی یم، پروانه می!

تذکره احمدی حوالک

دانش بك

عاکف پاشانک « تبصره » سنده، عرفان پاشا مجموعه
سی حقنده کی مکتوب مشهورده نامی ستایشله یاد اولنان
دانش بك مرحومدرکه مکتوب مذکوردن آکلاشایدیغه
کوره عرفان پاشا مرحومک برادر مادریسی ایتمش.

« تبصره » ده محرر اولان فقره شودر:

« دیوان هایون قلمندن مرحوم دانش بك السنه
ثلثهده اشعار پاکیزه سی موجود، ذاتنده دانش ودرایتله
نادر الوجود بر چلی ایکن [پرتو پاشانک] انزای ریاستنده
بالمناصبه بن [عاکف پاشا] زبانکنار ستایش و ثنا اولدجه
التفات ایتیموب بالاخره « نه یاهم؟ دولت علیه ده رئیس
الشعرالق مسندی یوق که توجیه ایدم، دیبه فقیری
تزییف ایله [دانش بکک] حصر مطلب ایتمش اولدینی
خواجهلوق املندن مایوس ایتمکله بی چاره غیرت اقران
ایلله ورم اوله رق کنج یاشنده تلف اولدی کیتدی. »

وفاتی ۱۲۲۰ ده، ولادتی ۲۴۵ ده درکه بو حسابجه
بی چاره هنوز یکریمی بش یاشنده ایکن ترک جامه حیات
ایلله مشدر.

عاکف پاشانک ستایشنه مظهر اولوشندن دخی
آکلاشیله جنی وجه ایلله دانش بك حقیقه دگرلی بر
شاعر ایتمش.

منظور من اولان دیوانچه سنده السنه ثلثه اوزره محرر اشعاری او یاشده پک آز کیمسه یه نصیب اوله بیان بر اقتدار شاعرانه بی حائر اولدیغنی کوستردیکی کی «لطائف انشا» ذیلنده مندرج بر مسوده سی ده عاکف پاشایه بیله غبطه رسان اوله جق درجده بر منشی بی نظیر اولدیغنه شهادت ایتمکده در.

سنه نظراً اشعارینک بر چوغی طبیعی نوهوسلک زماننده سویله نلمش شیلردن عبارت اولقله برابر خیلی متین ودلنشین اولدیغندن دینله بیلیر که اگر عمری وفا ایتش اولسه ایش شعر وانشاجه عصرینک فریدی اوله جق ایش.

آئیده کی پارچهر نمونه طبع بلغا پسندیدر:

عشویه خطک ویریر منشور بی پروا سنک
کوزلر کدر بیضه طغرای استغنا سنک
خنجر ابرولرک موقوف یک ایما سنک
زیر حکمکنده جهان حسن سرتاپا سنک

ساگه ایتمکده فدا قورتلماز عشاق اوزلرک
جان اگر چیقسه ینه چیقماز ستملی سوزلرک
بخت ایدر دائم جفادن اول سخنگو کوزلرک
هر نگاهک جانه کچمش تیر در جانا سنک

چشم شوخ پرفنک استادیدر جادولرک
تیر غمزه ک برکنار جانیدر آهولرک
سودیکم بی شبهه مستناسیدک مهرولرک
کرچه کوچدر فرقتی هر آفتک الا سنک

دلده بر برق تجلیدر خیال بهجتک
نورسک ای ماه! نخل طوره بکزه قامتک
نجه خورشیددر آینه دار طلعتک
سرشارکدر بو صورته ید بیضا سنک

دلده فکر خط مشکینک جنون انکیز ایکن
بر طرفدن یاد زلفک بویله سوداریز ایکن

سنده حسن وبنده بو عشق وهوالبریز ایکن
منتک یوق ملک پر شور دل شیدا سنک

کاکلک کیم تا ازلدن جان انک نخجیریدر
تا ابد دستمده دعوی قدم زنجیریدر
هر دو عالم سر بهم آورده تسخیریدر
کورسه مجنونک اولوردی شه سز لیلانک

بار جرم عشق ایله میزان خراب اولسه مده گر
سرو نازم کسمزم محشرده سندن نظر
قورمی فکر قامتک اندیشه فردایه یر
بکزه من اندامگه بر وجه ایله طوبا سنک

مرکز وحدتده آنجق حلقه بزم وصال
عشق ایسه بر وجه ایله شرکت قبول ایتک محال
وصفن انشاد ایتدیکم بو آفتاب گل جمال
ای کوکل یا دانشکدر، یا بتدر، یا سنک

خال ایتمهده پرزب اورخ انوری سیرایت
خورشیده ضیا کستر اولان اختری سیرایت
اول عارض نوحظه باق ای طالب حکمت
بر لحظه ده کل باختر وخواوری سیرایت

صوگ لعلگی، آچ سنیه کی اولدم بو کداده
آیین جمی، شوکت اسکندری سیرایت
باق اول پری عذاره که انسانی آ کدیریر
انسانه لعلی چشمه حیوانی آ کدیریر

پک بکزه من جیننه اول مهوشک صباح
بر پاره مهر او عارض تابانی آ کدیریر
کلشن عجزک کوکل مرغ سفر پروازیدر
بی نوایی وشکست بال برک وسازیدر

نای حسرت روز و شب اهل نظر دمسازیدر
پرده سوز خواب برق شعله آوازیدر

نقطه موهومه در اشیا ازلدن تا ابد
کیم خط پرکارک انجایی ینه آغازیدر
نامه رحم ایلسم امید اگر دانش نوله
طفل نازم نورسانک چون کبوتر بازیدر

سنک بلبل کلک وار، کستانک وار بنم یوقدر
ینه بیلمم نیچون آه و فغانک وار بنم یوقدر
جدالقدن دکسک بهره ورکیم کوی دلبرده
سنک برخسدن اولسون آشیانک وار بنم یوقدر

کلندن آیری دوشمش هانکیمزدر سنده انصاف ایت
سنک آه ایتمکه تاب و توانک وار بنم یوقدر

تراجم

بدايع العرب
(ابن الفارص) ده

فار ناح للواشین بینی وینها
لتعلم ما لقی و ما عندها جهل
واصبوا الی الذال حیا لذکرها
کأنهم ما یینسا فی الهوی رسل

فان حدتوا عنها فکلی مسامح
وکلی ان حدتهم السن تلو
فشنع قوم بالوصال ولم تصل
وارجف بالسلوان قوم ولم اسل

[حال ملات مآله تمایله واقف اولدیغنی و بوبابده
کندیسنجه احوالک هیج بر جهتی مجهول بولمادیغنی
خالده مجرد نائل نظر مرحمت اولق املیله آرازنه تخم
مباعدت اکمه ساعی اولانلر - مشهوداتی او نارنین

بی مثاله بیان ایتسونلر ملاحظه سبیلله - نظر مده جالب
مسرت و کندیلریله ملاقاتم بادی ممنونیم اولمقده در.

میانه مزده ایصال اخبار عشق ایدیغی برر خیر
مقامنده عد ایتدیکم و کندیلردن دائما جانانک ذکر
حیات بخشنی استماع ایله دیکم ستمکارانه، ایسته شو نقطه
نظر دن ابراز محبت ایدیورم.

بولوم پسندان بی انصاف اول دلبر حوری اندامدن
بخت ایتدکلری وقت بتون اعضا و جوارحم قوه سامعه یه
تجول، بن اونلره بخت آیدیم زمان ایسه هر طرفم نام
حلاوت اتسام یاری ذکر ایله مشغول السنیه تبدل
ایدیویورم.

بعضری، او دلدار جفاکارک بی وصال بی بهاسیله
واصل سعادت حال ایتدیکنه دائر بر طاقم اشاعانده
بولندیلر... هیات... اویله بر لطفه هنوز منتظرم؛
دیگر طرفندن بعضری بنم اساس قویم محبتدن عدول
وانحراف ایتدیکمی اعلان و ایثار ایله دیلر... نه قدر
بعید بر احتمال!.. قطعاً اویله بر فکر خیالخانه می زیارت
ایتمه مشدر.

قل للعذول اطلت لومی طامعاً
ان الملام عن الهوی مستوقفی
دع عنک تعبفی و ذق طعم الهوی
فاذا عشقت فبعد ذلك عنف

[ای ارباب نصفت! شو بنم لوم و تو یخمله اوضر اشان
سته پروره دیکرکه: «عتاب ولوم ایله وادیسنده پویان
اولدیغ عشق و سوتادن اعراض واجتیاب ایدرم طمعیه
حتمه کی تعرضاتی اوزاتدک!... کل شوخالدن صرف
نظر ایت!... سن بی آزاردن واز کچ!... بر کره عشق
وهوای قلبینک طادینی طاتده - سن زده بنم کی اولداند
روحانیه ایله الفت ایتدکن صوکره - اریله علممده
تقوهات و تعریضانده بولک!]

ان کان منزلی فی الحب عندکم
ما قد رأیت فقد ضیعت ایامی
امنیة ظفرت روحی بها زمناً

و اليوم احسبها اضغاث احلام
وان يكن فرط وجدى في محبتكم
انما فقد كثرت في الحب آثامى
اودعت قلبى الى من ليس يحفظه
ابصرت خافى وما طاعت قدامى
لقدرمانى بسهم من لوا حظـه

اصمى فؤادى فوا شوقى الى الرامى
[اگر عالم عشق و محبتده نظر کرده کی قدر و منزلتم
شو مشاهده ایله دیکم حالدن عبارت ایسه ابواکه عمر
و ایامی هبا اوله رق امرار ایتشم دیکدر!
خیلی برمدت روحک دسترس اوله رق محافظه سیله
اشتغال ایله دیکى برامل واسع جان فزا وار ایدی یا...
ایشته او امید لذتبخش بوکون اک طاملى خیالاتدن رقیق
واک نشوه دار رؤیا لردن کاذب، شوق نما خولیا لردن بعید
قور و نتولر مقامنى طوتمشدر.

اگر بنم شدت شوق و محبتم و او باده کی مجاهدات
غمپرورانم نزد کرده قصور و قباحت عد اولنورسه
بو حسابه کوره دیوان عشق و سوداده اک بیوک
قباحتیلردن اولمش اولورم؛ چونکه بوکبی قصورلرم
بی نهایتدر.

بن دل المناکمی قدرینى بیلوب حفظ ایتک خصیصه
سندن غایت اوزق بر شوبه کاره و دیمه ایتشم...
افسوس!... مکر آرده باقارکن اوکده کی ورطه
دهشناکی کورمکدن غفلت ایتشم!...

او یاز جور آثار کوزلرینک نظره تیر اندازانه سیله
بی هدف ناوک مژکانی ایلهدی؛ نشانکاهی اولان قلب
حزینتک اک خطرناک بر نقطه سندن اوردی. آه!...
او یله بر تیر اندازه نه قدر. مشتاق و زبون اولدیغمی
تعریفدن عاجزم.

(مابدى وار) ع . سنى

یاوران حرب حضرت شهریاریدن فریق سعادتلو محمد
پاشا حضرتلى طرفندن ارسال قیلنمشدر:
خزینة فنونک اون یدنجی نسخه سنه و امق بك طرفندن
یازیلان بیتلرک حلنه دائر جواب
مذکور بیتلرک برنجی مصرعینده کی (جمع الهوا

مع الهوى) شطرنیک حلی قرآن کریمک ایکی سوره سنده
موجود اولوب بونلر هانکی سوره لر ایدوکنک بیان
بیورلمسی موجودر. بنابرین دیکر مصراعلرک حلندن
معلومی اعلام قیلندن اولدیغی جهتله صرف نظر اولدی.
امیر عبدالقادر زاده
محمد

لا تکثرن من الصديق مودة
حتى تجربه وات مضيق
ليس الصداقة باللسان وانما
عند المضيق بيان كل صديق

ترجمه سى

مجتکیزک کوسه ترمش اولدیغی مودته قبل التجربه
اینانم یکنز؛ چونکه دوست اولان صداقتنى لسانیه دکل،
حال اضطراب و مضایقه کزده فعلیله بیلدیرر.

جمیت رسومیه قلمی خلفاسندن
ابن محمود عاصم

محررات

بر تماشای حزین

بر غروب وقتنده، دگیز کنارنده، بر قایا اوزرنده
بولنیوردم. دریا خفیف خفیف طالع لاله متموج بر حاله
ایدی.

آفتاب عالمتاب انظار حزینه تصادف ایدن آقشامان
رنکلی بولوطرینه او یله لطیف بر نورایت بخش ایدیوردی
که ید قدرت غرب جهتی قیرمیزی به مائل بر لون زرین
ایله تلوین ایتشدی؛ گویا که شاعر قدرت هر دلرو بدایی
حاوی اولان سحرک بر نظیره سنی ده بو اوان اغترابده
تصویر ایتک ایتئیوردی.

بولوطر شمسک اشعه منکسره سیله او یله بر صورتده
تنور ایتشدی که لطیف اولان جسملرینه دقت اولنسه
خورشیدک آینه یه منعکس رنگ پر تو دل افروزی قیاس
اولنوردی.

قوشلر بر خسته هجرانک آه جانسوزی قدر حزین

نغمه لاله کائناتک طور مهوتانه سنی اخلاصه چالیشیوردی.
لکن کائنات ینه ساکن، ینه مهوت ایدی.

فجرک اضواء نورانیسنک او یله پیاپی بر صورتده
مراسم اولماسی بو سکون بلیغی عرض ایتک ایچون دیر
قدرت یدیله مداد زرین ایله یارلمش و کنکرة علیینه تعلیق
اولنمش بر لوحه غرا ظن اولنه بیلیردی.

بو ائناده عثمانلی باندره سنی حامل بروانور پیشکاهمدن
قطع میل ایتککه باشلادی. دگیز را کد، هوا ساکن
ایدی. واپورده کی یولجیلر بو بدایع قدرتی کمال اشتیاق
ایله تماشا ایدیورلردی. بر طاقلرینک طور مهوتانه ترینه
دقت اولنسه تماشای بدایع طبیعتله استغراق ایتدکلرینه
حکم اولنوردی، بر طاقلرینک کورکرتده فوج فوج
کزیمه لرینه باقلسه شو بدیعه کون و مکانک تاثیرات
معنویه سندن حرکتک کلدکلری قیاس ایدیله بیلیردی.

نظرم منتهای افقه قدر امتداد ایتمش و تاثیرات روحانیه
قلبی ده هیجانه کتیرمشدی. نظر نصل مفتون اولماسون که
بز چیچکده کی قدرت فاطرانه بیله وله بخش عقول اولیور.
روح نصل شوق و تأثر دن بری اوله بیلسون که طبیعتک
نمونه نمای خلد برین اولان بو حال وجد آورانه سی قلبی
صرف حیرته مستغرق ایدیور.

واپور آهسته روان ایدی که بو بطئیانه حرکتی شو
ساحل بدایع پیرادن تباعد ایتک ایسته دیکنه دلالت
ایدردی. ناکهان واپوزدن بر مندیله صاللانمغه باشلادی.
بو مندیله قیرمیزی ایدی؛ احتمال که ایکی کوزک دو کدیکی
قائلی افتراق یا شایرینی سیله سیله بورنکی اکتساب ایتشدی.
اهترازک سرعتنه دقت ایدلسه صاحبک هیجان قلبی ایمایه
کافی ایدی. واپور حرکتده، مندیله لایتقطع صاللانمغه
ایدی. هاتف غیب آئیده کی سوزلری بر صدای حزین
ایله قلبمه تقلین ایدیوردی:

«ای مستغرق تماشای طبیعت!... باق، سودا حکم
«غالبانه سنی اعلان ایتک ایچون قائلی بر بیراق ارانه
«ایدیور!... ایشته شو بیراق خلقتلری بر مایه تکوندن
«اولان ایکی قلب حزینک انای مفارقتلرنده چکلمش بر
«رایت وداعدرکه درجه تأثیرلری لسان حال ایله سویلیور!
«عشق او یله بر سیاله روحانیه درکه صدمه سنه
«اوغرایان قلب چاک چاک اولور. عشق او یله بر کردباد

هائلدرکه صدماتنه دوچار اولانلر تار و مار اولور. آه!...
«ایشته بو هنکامه وداعده عشقک اک شدتلی فورتنه سنه
«اوغرایوب ده حسیات قلبیه سنی کوسترمک ایچون بویله
«خون آلود بیراق چکلنر ایشته او سیاله روحانیه نک صدمه
«سنه، ایشته او کردباد هائله تصادفله اجزای وجودلری
«چاک چاک اولمش اولان قلب سوداوی صاحب لیدر!
شام خسته خانه عسکریمی کاتب نایسی
محمد توفیق

مثنوی

قصیده طنزانه

۱۶

تاه قلبی اذ آناه من تبارج الجوی
ما آفاق القلب مذ من طرفه الشجار حاز

(تاه) بر آدمک عقلی سراسمه و مضطرب اولوق
معناسنده تانک فتح و ضمیله (التوه) مصدرندن ماضی
غائبدر. (قلبی) فاعلدر، عقلی دیکدر. «قلب» ک معنای
مصدر یسندن باشقه اوج معناسی وارددر: (۱) صول
مه نك آلتنده وشکل صنوبریده بولنان لچماره معلومه در. [۰]
(۲) عقل در. (۳) هرشینک خالص و کزیده سیدر.
{و ختم علی سمعه و قلبه} قول شه یفی معنای اوله و {ان
فی ذلک لذکرى لمن کان له قلب} قول منیفی معنای ثانیه
و {انکل شیء قلب و قلب القرآن یس} حدیث لطیفی معنای
ثالثه محمولدر. (اذ) ظرفدر. (آناه) فعل و مفعولدر.
(من) بیسانیه در. (تبارج الجوی) اشتیافک هیجان
و توقندن عبارت اولان شدائد عشق و محبتدر. جار
و مجرورک مجموعی «آناه» فغانک فاعل محذوفنک صفی
اوله رق مرفوع المحلدر. تکثیر معنا و تحقیر لفظنه ایما
ایچون فاعل حذف اولنمشدر. (ما) نافیه در. (افاق)
ماضی غائبدر. (القلب) فاعلدر. (مذ) ظرف زمان
و مبتدادر. (من طرفه) مؤخر (حاز) یه متعلقدر.
[۰] بعض محققین بیورمشدرکه طواف ایدن کیمسه نک «بیت
معظم» ی صول جانبته آله سنک سر و سببی «قاب» ک جانب
ایسرده بولنمه سیدر.

(طرف) حرف وزنبنده کوزه دینیایر بر اسم جنسدر .
(السحار) طرفك صفتيدر . (حار) جمله سی مبتدائك خبريدر .
محصول بیت

هنكام بی آرام عاشقانه ده شداند عشق و هوا دل پر خون
و خاطر محزونمه ورود و استیلا ایلیه رك عقل و فکرمی
دوچار سراسمه و اضطراب و بنیان وجود محنت آلودمی
خراب ایلمش و او نكار شیوه كارك قسوت چشم سحار
و دیده عاشقکیش بیمارندن قلب حزین و خاطر غمکین
عاجزانم دوچار الم و محنت و گرفتار وله و حیرت اوله لی
حالا اعاده عافیت و حال اولنه رجعت ایتمه مشدر دیمکدر .
[بویتده «ناه» و «اتاه» و «السحار» و «حار» لفظالرینك
اجتماعندن تحصل ایدن محسنات بدیعیه محتاج تعریف دکلدرد .]

۱۷

ذَرَّ هَوَى الْغَزْلَانِ وَ اخْتَرَّ مَدْحَ صَدْرٍ مَا جَدِ
جَائِدٍ قَرْمٍ سِرِّيَّ عَنْ شِعَارِ الْعَارِ عَارِ

(ذر) (تدر) دن امر مخاطبدر . خطاب تجرید
طریقيله ناظمك نهنه در . (هوی الغزلان) ترکیب اضافیسی
مفعولدر . غینك کسریله (الغزلان) غزالك جمعیدر .
هوای غزلاندن مقصود محبت خوباندرد . بوراسی قصیدمك
کزکاهیدر . ناظم مرحوم بورایه قدر (تشبیب) [*]
و تغزل صددهنده ایکن شمدمی ممدوحنی مدح وستایشه تصدی
ایلمش و (ذر هوی الغزلان و اختر الح) بیورمشلردرد .
(اختر) تختارون امر مخاطبدر . (مدح صدر) کلام اضافیسی
مفعولدر . (ماجد) صدرك صفتيدر ، صاحب مجد دیمکدر .
(مجد) آباء و اجداد ایله قائم اولان شان و شرفدر . (جائد
قرم) قولی اضافت لفظیه ایله مرکب اضافی قلنمق
و اضافتسنز او قونهرق (صدر) ه آیری آیری صفت یا بلنمق
ممکندر . (جائد) جوددن اسم فاعلدر . (قرم) (نرم)
وزنبنده سید و ذی شان اولان کیمسه در . (سری) «غنی»
وزنبنده شرف و اصلتله مروتمند اولان ذاتدر . (عن

[*] «تشبیب» بر شیک حسن و رونقنی زیاده و افزون
ایله مکدر . اصطلاحده برشاعر تنظیم ایلدیکی قصیده نك مطلعنده
محبوب و محبوبه سنی مدح وستایش ایله محسنات و اوصافی تعداد
و میانه لرنده درکار اولان بعض مواد و احوال و ماجرای ایراد
ایله رك قصیددنی تزین و تحسین ایتکدن عبارتدر . ادبای عرب
بیننده بوکا «نسیب بالنساء» ده دینیایر .

شعار الح) قولی مؤخر (عار) ه متعلقدر . (شعار) کتاب
وزنبنده بدن انسانی ماس اولان لباس و کوملکه دینیر .
محصول بیت

ای نفس عاشق و محب و امق ابجرده هوای نفسانی
و جنون انسانی اولان اومشان آهو خوبان ساده رولرك
عشق و محبتنی ترك و اهمال و برصاحب مجد و شان و صدر
عمیم الاحسانك ثنا و توصیفنه تحریك خامه استعجال ایلمکی
اخبار ایله که مشارالیه کریم و شریف و شعار عیب و نقیصه دن
عاری برذات لطیف اولوب مدح وستایشه جدیر بر وزیر
اصف نظیردر دیمکدر . [بویت تجنیس و ترصیع و اشتقاق
صنعتلری شاملدر .]

۱۸

سَيِّدٍ فِي كُلِّ خَطْبٍ سَادَةِ الْأَفَاقِ فَاقٍ
أَيِّدٍ فِي الدِّينِ بِلَوَاهُ إِلَى الْغُسَاقِ سَاقٍ

(سید) بدل و یا صفت اوله رق مجروردر . اصلی «سیوده»
در . (فی) مؤخر (فاق) یه متعلقدر . (خطب) امر عظیم
و مهم معناسنه در . (ساده الافاق) قولی مفعول مقدمدر .
(ساده اهل الافاق) دیمکدر . (ساده) سیدك جمعیدر .
(اید) سید کیدر . قوی و شدید معناسنه اولوب اصلی
«ایود» در . (بلواه) قولی ساق فعلك مفعول مقدمی
اولوب تقدیراً منصوبدر . (بلوی) بلا و مشتق معناسنه
در (ساق) سوقدن ماضی غائبدر .

محصول بیت

وزیر مشارالیه كافة امور مهمه ده رأی صائب
و فکر ناقبيله حقا که احراز سیادت ایتمش ورؤسای اقطار
و آفاقه ازهر جهت فائق و صلابت دیانتندن نکایت
و عذابنی و بلا و عقابنی فسقه و فسدیه سائق اولمشدر .
یعنی رأی رزین عالیبرایله مهم امور دولت آزاده اهل
ورخاوت اولوب صورت دائمه ده مظهر حسن تدبیر
و زمره فاسقین بد آیینده اقتضای شریعت و مقتضای
سیاست اوزره دوچار هلاک و تدمیر اولمده در دیمکدر .
[بویتك حاوی اولدینی محسنات بدیعیه نظائرینه تطبیق
ایله بیاینه بیلیر .]

(مابعدی وار) کال الدین خربوتی

مدیر مسئول

عصر کتبخانه سی صاهبی کرقره

صاحب امتیاز
دوقتور جراحیان